

Eesti Linnade Liit 90

23. septembril 2010

Regionaalminister Siim Kiisler

Lugupeetud külalised,

Eesti Linnade Liit on saanud 90 aastat ja neli päeva vanaks. See on soliidne iga, enamik inimesi ja suur hulk organisatsioone nii vanaks ei ela. See näitab, et sellel 48 omavalitsust ühendaval kogul on oma selge koht meie ühiskondlike struktuuride seas olemas.

Tegelikult on linnade liidul isegi kaks sünnipäeva. Linnade koostööorganisatsiooni vajalikkust kinnitati uuesti 1990. aastal, mil 1940. aastal laiali saadetud Eesti Linnade Liit taasloodi.

Siiski, mina pole ajaloolane ja ei taha sellepärast väga sügavale minevikku sukelduda. Võtan kasutada võimalust rääkida Eesti linnadega ja linnadest pigem tulevikku vaadates. Kasutame seda tänast pidupäeva, et mõtiskleda, mis rolli linnad täna ja tulevikus Eesti arengus mängivad.

Täna on mul siin võimalus tervitada Teid Vabariigi Valitsuse nimel. Regionaalministrina on Linnade Liit üks olulisemaid partnereid minu igapäevases töös. Ehkki me ei jõua kõigis küsimustes alati kokkuleppele, oleme ilmselt mõlemad ühel meelel, et riigi ja omavalitsuste läbirääkimised on aasta-aastalt muutunud järjest sisukamaks.

Nagu teame, pole elu Eestis praegu meelakkumine ja seda kindlasti mitte ka omavalitsustes. Raske on nii peredel, kui ka linnadel ja valdadel.

Regionaalministrina olen just mina see valitsuse liige, kelle otsa ilmselt kõige tihemini vaadatakse, kui tuleb juttu probleemidest, mis väljaspool suurlinnu kõige valusamad on. Samamoodi siis, kui öeldakse, et riik ei võta midagi ette, et peatada ääremaastumist, mis suretab välja Eesti maaelu.

Õnneks olen ma ka see inimene, kes saab öelda: see ei ole nii. Jah, elanike arv väikestes ja tihti piiriäärsetes omavalitsustes on langenud kohati alla kriitilise piiri. Aga ei ole õige, et riik midagi ette ei võta. Investeeringuteks pakutavad toetussummad on väga suured. Võimalik on ehitada koole ja lasteaedu ning luua tingimusi uute töökohtade tekkeks. Igaüks, kes mööda Eestit ringi sõidab, näeb seda.

Tõsi, ilma lasteta pole kooli ja ilma ostjateta poodi. Kui pole inimesi, pole ka maaelu. Inimesi aga toovad teenused ja eelkõige töökohad.

Ja jõuamegi tagasi linnade juurde. Ma olen sügavalt seda usku, et regionaalne areng saab alguse tugevatest keskustest, see tähendab linnadest. Tugevad keskused on arengu mootoriks ja veavad kaasa kogu piirkonna.

Linnade Liidu liikmeks olevas 32 linnas, 15 vallas ja ühes alevis elab kokku üle 900 000 inimese ehk 67% Eesti elanikkonnast. See on suur potentsiaal, mille ärakasutamiseks peavad riik ja omavalitsused koostöös pingutama. Hea koostöö eeldab aga võrdseid osapooli. Mida tugevamad on omavalitsused, seda asjalikumad partnerid nad riigile on.

Tulen korra niinimetatud linna ja maa küsimuse juurde. Mis vahekorras maa ja linn Eestis tegelikult on? Eesti on kõige vähem linnastunud riikide hulgas Euroopa Liidus ja meie linnastumine on üks aeglasemaid maailmas. Samas on teada, et mida rohkem linnastunud on riik, seda arenenum on see riik ja tema majandus.

Keskmine sissetulek kasvab koos linnastumisega. Innovatsioonid ja uued oskusteadmised saavad alguse linnades toimuvast tihedast suhtlusest. Meeldib see meile või mitte, üleilmastuv majandus eelistab linnakeskkonda. Nüüd on küsimus, kas me käsitleme seda kui probleemi või kui võimalust.

Üha enam inimesi eelistab samuti elada linnades või toimiva linna lähedal. See peab olema meie poliitika üheks lähtekohaks.

Regionaalministrist mõeldakse enamasti kui eelkõige maaelu kaitsjast. Linnad saavad ju ise endaga hakkama! See kõlab kenasti, aga on poolik lähenemine. Arusaam, et on võimalik arendada eraldiseisvat maa- ja linnaelu, tuleks unustada. Põllumajanduse osakaal tööhõives on viiendikult langenud mõnele protsendile. Need tööd tehakse nüüd ära masinatega. Ka maal elavate inimeste töökohad on kas liikunud linnadesse või tugevasti seotud linnaregioonide majandusega.

Olgem ausad, linna ja maa vastandamine on muutunud poliitiliseks klišeeks. Järgmiste aastate väljakutse nii linnalistele kui maaomavalitsustele on sellest vastuolust üle saada ja mõista, et ilma teineteiseta ei saa. Märk sinnapoole liikumisest on ka Linnade Liidu enda liikmeskond, kuhu kuuluvad lisaks linnadele ka vallad ning üks alev.

Tugevad linnad annavad ka võimaluse maapiirkondadele areneda. Mida rohkem tugevaid keskusi on Eestis, seda ühtlasemalt arenevad ka maapiirkonnad kogu riigis.

Sellest, kui hästi edeneb elu Teie juhitud linnades, sõltub ka elu võimalikkus Põlvamaal Kõllestel või Läti piiri ääres Taheval. See on suur vastutus ja eeldab missioonitunnet, pühendumust ja koostööd. Usun, et tänane Linnade Liidu sünnipäev on selle koostöötahte heaks märgiks.

Soovin Teile jõudu ja edu selle tähtsa töö jätkamisel!

Ühtlasi on mul hea meel anda Teile üle Olev Soansi kultuurilooliste kaartide kogumik, väikese tagasivaatena meie ajaloole.